za samoobrazovanje
Rilten
uciteljneznalica.org
društvena pitanja

INICIJATIVA ZA ANTIRATNI SPOMENIK

Povodom petnaeste godišnjice napada na *Zeleno zvono*, 7. aprila 2014. godine Učitelj neznalica i njegovi komiteti i udruženje Ravnopravnost iz Zrenjanina podneli su inicijativu Gradu Zrenjaninu da se lokacija izrešetanog i zapaljenog *Zelenog zvona* u Prvomajskoj 16 u Zrenjaninu proglasi za Antiratni spomenik.
Nakon podnošenja inicijative, održana je konferencija za štampu na kojoj su pored predstavnika podnosilaca, Branimira Stojanovića i Branislava Markuša, govorili Nabojša Popov, antiratni aktivista iz Kikinde Željko Bodrožić i Slavko Golić, predsednik *Građanske čitaonice*, još jednog važnog antiratnog uporišta u Zrenjaninu.
Za realizaciju ove inicijative biće neophodan pritisak na nadležne državne institucije, koji ćemo vršiti i na ovim stranama.
U ovom broju prenosimo tekst inicijative da se *Zeleno zvono* proglasi za Antiratni spomenik, i nastavak predavanja Đokice Jovanovića o Đilasovoj Anatomiji jednog morala.
Učitelj neznalica i njegovi komiteti

UČITELJ NEZNALICA I NJEGOVI KOMITETI

GRADSKA UPRAVA GRADA ZRENJANINA
SEKRETARIJAT ZA POSLOVE OPŠTE UPRAVE
Primljeno: 07 APR 2014
Organ | Org. jed. | Broj | Prilog | Vrednost

Udruženje građana Učitelj neznalica i njegovi komiteti
B e o g r a d
Udruženje građana Ravnopravnost
Z r e n j a n i n

GRAD ZRENJANIN
KOMISIJA ZA PODIZANJE SPOMENIKA I POSTAVLJANJE SKULPTURALNIH DELA
Z r e n j a n i n

Na osnovu člana 37. Odluke o uređenju grada Zrenjanina („Službeni list grada Zrenjanina br. 22" od 12. jula 2013. godine), udruženja građana Učitelj neznalica i njegovi komiteti iz Beograda i udruženje građana Ravnopravnost iz Zrenjanina, podnose

INICIJATIVU DA SE PRVOBITNA LOKACIJA RESTORANA *ZELENO ZVONO* PROGLASI ZA ANTIRATNI SPOMENIK

O b r a z l o ž e n j e

- Restoran *Zeleno* zvono je, na svojoj prvobitnoj lokaciji u Prvomajskoj 16, tokom devedesetih godina bio prepoznat kao najvažnije organizaciono uporište antiratnog i antinacionalističkog pokreta u Zrenjaninu. Brojne antiratne i antinacionalističke aktivnosti koje su održane u Zrenjaninu u ovom periodu, kao što su kulturne i političke tribine i okrugli stolovi, performansi, izložbe i antiratni kontcerti i drugi događaji koji su omasovili pokret, bez organizacione podrške *Zelenog zvona* ostale bi na margini javnosti, ili ne bi ni bile organizovane.
- Zbog toga što je restoran *Zeleno Zvono* bio prepoznat kao najvažnije organizaciono uporište antiratnog i antinacionalističkog pokreta u Zrenjaninu, njegov vlasnik Branislav Guta Grubački je za vreme NATO intervencije protiv SRJ uhapšen i držan u kućnom pritvoru do kraja ratnog stanja. Za to vreme, u dva navrata, 7. i 14. aprila 1999. godine, nepoznata lica su izrešetala *Zeleno zvono*. Počinioci do današnjeg dana nisu otkriveni, a *Zeleno zvono* na lokaciji u

Učitelj Neznalica i njegovi komiteti
Resavska 21, 11000 Beograd
tel: 011 4064051 • info@ uciteljneznalica.org • www.uciteljneznalica.org
PIB: 107832398 • Tekući račun: 205-186915-03

UČITELJ NEZNALICA I NJEGOVI KOMITETI

Prvomajskoj ulici više nikada nije proradilo. Bivša zgrada *Zelenog zvona* u Prvomajskoj ulici je 2006. godine zapaljena. Ni ovaj zločin nije rasvetljen.

- Za razliku od većine institucija slične političke orijentacije iz devedesetih godina, *Zeleno zvono* nije NVO, ili državna institucija, već privatno preduzeće. Njegov vlasnik je ulaskom u antiratni i antinacionalistički angažman rizikovao privatnu imovinu, privatni biznis i radna mesta svojih zaposlenih. Kao privatni preduzetnik, vlasnik *Zelenog zvona* sam je srosio troškove aktivizma, kao i posledice angažmana. Budući da ni zločin ni njegovi razlozi nisu do kraja rasvetljeni, Branislav Grubački nema nikakvu šansu za priznanje i obeštećenje.
- Zbog toga što je restoran *Zeleno Zvono* u Zrenjaninu, i što njegov vlasnik nije deo uticajnih krugova antiratne i antinacionalističke scene u Beogradu, uništavanje *Zelenog zvona* je u javnosti Srbije zapostavljeno kao primer represije nacionalističkog režima protiv antiratnih aktivista i institucija. Odnos prema *Zelenom zvonu* karakterističan je za odnos beogradskih NVO i pojedinaca prema antiratnim aktivistima i institucijama iz „unutrašnjosti".

Zbog svega navedenog podnosimo inicijativu da se prvobitna lokacija *Zelenog zvona* u Prvomajskoj 16 proglasi za *Antiratni spomenik*.

U Beogradu, 7. aprila 2014. godine

Udruženje građana Učitelj neznalica i njegovi komiteti
Direktor Noa Treister

Udruženje građana Ravnopravnost
Predsednik Branislav Markuš

Učitelj Neznalica i njegovi komiteti
Resavska 21, 11000 Beograd
tel: 011 4064051 • info@ uciteljneznalica.org • www.uciteljneznalica.org
PIB: 107832398 • Tekući račun: 205-186915-03

Đokica Jovanović

Milovan Đilas: Anatomija morala srednje klase i samoupravna alternativa (2)

§

Milovan Đilas je iz rata izašao kao general-pukovnik, kao član najužeg stvarnog rukovodstva nove Jugoslavije koje su činili Josip Broz Tito, Edvard Kardelj, Aleksandar Ranković i Milovan Đilas.[1] Bio je poptpuno privržen ideji i praksi socijalističke revolucije u Jugoslaviji. Osim politički, angažovao se, naročito, pisanom reči.

Ovde nas interesuje kako je Đilas primetio, uočio nastupanje nove kaste, potom nove klase, a, u stvari, srednje klase, koju Karl Marks (Karl Marx) i Fridrih Engels (Friedrich Engels), još u *Komunističkom manifestu*, nazivaju filistrima (ćifticama, malograđanima).

Đilas je uočio pojavu o kojoj su, početkom XX veka pisali Robert Mihels (Robert Michels)[2] i Torsten Veblen (Thorstein Bunde Veblen). Podsetimo se Mihelsovih glavnih ideja, kao tvorca teorije o „gvozdenom zakonu oligarhije", što znači da svaka organizacija ima oligarhijsko ustrojstvo: „Tko kaže organizacija, kaže *i tendencija ka oligarhiji*. U biti je organizacija duboko aristokratska stvar". … „Slobode, povlastice, kao i participaranje u cjelini uživaju najprije samo neki. Novije je vrijeme obilježeno time što je sve to postepeno proširenо na sve veći krug osoba. To je bila era demokracije. Razvoj demokracije opisuje parabolu. Ova se nalazi, barem u životu partija, sada na spuštenoj grani. U životu partija može se primijetiti da *s napredovanjem razvoja demokracija nazaduje* (kurziv – moj). *Jačanjem organizacije nestaje demokracija.* Može se postaviti pravilo: Moć vođa raste jednako kao organizacija"[3]. Mihels dodaje: „Mase se odnose prema svojim vođama često kao onaj kipar u staroj Grčkoj, koji je, izradivši Zevsa Gromovnika, pao na koljena pred vlastitim djelom da bi mu se poklonio".[4] Ovome dodajemo misao Torstena Veblena: „Članovi svakog sloja prihvataju, kao svoj ideal, obrazac života koji je u modi u sledećem višem sloju i upinju se da žive prema tom idealu".[5] A to čine zato što „život i životni obrazac dokoličarske klase treba da potpomažu očuvanje varvarskog temperamenta; uglavnom onaj kvazimiroljubive varijante ili varijante srednje klase, ali u izvesnoj meri i pljačkaške varijante"[6]. Ovim se zaokružuju obrisi slike o srednjoj klasi. Ona jeste agens oligarhijskog ustrojstva. Naplaćujuće svoju participaciju u učvršćivanju postojećeg poretka i to polaganjem prava na uživanje dokoličarskih privilegija. Može i ovako, zarad uživanja dokoličarskih privilegija, srednja klasa brani postojeći poredak. Radi očuvanja svog položaja u poretku, srednja klasa pristaje u potpunosti na gvozdenu disciplinu državnog aparata onako kako je to definisao još Luj XIV (Louis XIV) u svojim sećanjima iz 1666. On ustanovljuje sledeća najbitnija pravila za sva upravna pitanja: „da rešenja moraju biti brza, disciplina stroga, zapovedi apsolutne, poslušnost pravodobna"[7].

§

U kakvom ambijenu je Đilas odlučio da se angažuje? Ne znam da li su prilike pokrenule njegov angažman ili je njegov angažman isključivo rezultat njegovog utopijskog uverenja da je vredno založiti se za stvaranje društva koje će počivati na komunističkoj, revolucionarnoj etici. Ono što je belodano je to da se suočio sa stvarnim napuštanjem partizanske etike i to od onih koji su polagali ekskluzivno pravo na njeno monopolizovanje.

O kakvim se prilikama radi?[8] Jugoslavija je mogla, zahvaljujući činjenici da je samostalno participirala u antifašističkoj koaliciji, da je iz rata izašla kao pobednica i da je, na osnovu toga državno rukovodstvo imalo na svojoj strani plebiscitarnu podršku većine građana, da gradi relativno samostalnu poziciju u međunarodnim odnosima. Na osnovu te jake legitimacije, Jugoslavija se oduprla diktatu Informbiroa (u čijem stvaranju je sama aktivno učestvovala), dakle, diktatu Komunističke partije Sovjetskog Saveza. Ovaj sukob je pokrenuo traganje za sopstvenim „putem" u izgradnji socijalizma.

Na međunarodnom planu Jugoslavija je počela da gradi vanblokovsku politiku. Koja, naravno, nije uvek i u svemu bila, u punom smislu, vanblokovska.

Na unutrašnjem planu odgovor je bio samoupravljanje. Ali, još važnije, samoupravljanje nije bilo tek odgovor za kojim se tragalo u ondašnjoj konstelaciji međunarodnih odnosa i snaga. Samoupravljanje je shvaćeno i kao alternativa malograđanskom i egoističnom karakteru nastupajuće (nove) srednje klase. Koren ove koncepcije nađen je, prvo, kod predstavnika ranog socijalizma. Dakle, kod Sen-Simona (Claude Henri de Rouvroy, comte de Saint-Simon), kod Šarla Furijea (Charles Fourier)[9], Roberta Ovena (Robert Owen), Vilhelma Vajtlinga (Wilhelm Weitling), kod Fransoa Noel Babefa (François-Noël Babeuf), poznatog i kao Grahus Babef (Gracchus Babeuf). Potom se došlo do Marksovog pojma „slobodno udruženi ljudi" iz prvog toma *Kapitala*. Citirajmo to mesto: „Proces društvenog života, odnosno proces materijalne proizvodnje, *skinuće sa sebe mistični magleni veo samo kad kao proizvod slobodno udruženih ljudi bude stajao pod njihovom svesnom planskom kontrolom* (kurziv – moj). Ali ovo zahteva takvu materijalnu osnovicu društva ili takav niz materijalnih uslova egzistencije koji su i sami opet samonikao proizvod duge i bolne istorije razvitka."[10] Ovaj stav je prethodno naznačen u *Manifestu Komunističke partije*: „Na mjesto starog građanskog društva s njegovim klasama i klasnim suprotnostima stupa asocijacija u kojoj je slobodan razvoj svakog pojedinca uvjet slobodnog razvoja za sve".[11] Dugi hod ka razumevanju slobode, kao slobodnog udruživanja ljudi, od prve knjige *Kapitala*, do treće knjige *Kapitala* (koja je objavljena posle Marksove smrti) Marks kao da završava na sledeći način: „Carstvo slobode počinje u stvari tek tamo gde prestaje rad koji je određen nevoljom i spoljašnjom svrsishodnošću; po prirodi stvari, ono dakle, leži s one strane oblasti same materijalne proizvodnje… Sloboda se u ovoj oblasti može sastojati samo u tome da podruštvljeni čovek, *udruženi proizvođači, racionalno urede ovaj svoj promet materije s prirodom, da ga dovedu pod svoju zajedničku kontrolu, umesto da on njima gospodari kao neka slepa sila* (kurziv – moj); da ga vrše s najmanjim utroškom snage i pod uslovima koji su najdostojniji i najadekvatniji njihovoj ljudskoj prirodi. Ali to uvek ostaje carstvom nužnosti. Sa one strane njega počinje razvitak ljudske snage, *koji je svrha samom sebi, pravo carstvo slobode* (kurziv – moj), ali koje može da procveta samo na onom carstvu nužnosti kao svojoj osnovici".[12] Marks je, piše Verner Zombart (Werner Sombart), „dao proletarijatu ono što je najvažnije; svest samom sebi i poverenje u svoju snagu, veru u sebe i svoju budućnost".[13] Asocijaciju proizvođača Vanja Sutlić ovako objašnjava: „Transparentno proizvodno društvo, koje ne poznaje zaoblazne i supstitutivne međuljudske odnose, prelazi u asocijaciju (zajednicu, Gemeinwesen) slobodnih proizvođača, slobodnih od reificiranih odnosa…".[14]

§

O samoupravljanju su raspravljali Edvard Kardelj, Boris Kidrič i Đilas. Evo kako o tome izveštava Đilas: „Tito nije bio uključen u taj posao (u tu raspravu – Đ. J.)… dok ga Kardelj i ja, za vreme zasedanja Skupštine, u vladinom salopu, nismo obavestili da uskoro treba predložiti zakon o radničkim savetima. Tito je u prvi mah reagovao: ‚Naši radnici još nisu spremni za to'. Kardelj i ja smo smatrali da je to veliko delo pa smo insistirali. On je počeo da popušta i da nas pažljivije sluša. Prihvatao je naše stavove o tome da bi time kod nas počela demokratija, koje još nema u socijalizmu. Time bi naše odvajanje od Staljinovog sistema bilo suštinsko i za svet i za međunarodni radnički pokret… Tito je zastao i uzviknuo: ‚Pa to je ono Marksovo ›Fabrike radnicima‹ – što se do sada nije desilo'… Dva, tri meseca docnije, Tito je pred Skupštinom obrazložio zakon o radničkom samoupravljanju."[15]

Radničko samoupravljaje je uvedeno 1950. godine. Usvojen je *Osnovni zakon o upravljanju državnim i privrednim preduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva*. Kao prolegomena institucionalizaciji samoupravljanja prvi radnički savet je izabran 31. decembra 1949. u fabrici cementa „Prvoborac" u Solinu kod Splita.

Ubrzo je oduševljenje pred mogućnošću ostvarenja utopijskog počelo da bledi pred nastupom partijske oligarhije u njenom osvajanju upravljačkih poluga u „samoupravnim" preduzećima, a potom i na svim nivoima „samoupravno uređenih društvenih odnosa." Iako je samoupravljanje bilo projekt partijskog vrha, ne može se reći da u samoj ideji nije bilo i utopijske nade da se time uistinu čini pravi i značajan korak ka autentičnom socijalizmu. Tri godine od usvajanja zakona o samoupravljanju održan je VI kongres KPJ/SKJ. Već tada se, u Rezoluciji, upozorava na tendencije kojima se ugrožava samoupravljanje. „Istovremeno Kongres ukazuje i na opasnosti koje se mogu i koje će se neminovno isprečavati radničkoj klasi i radnom narodu na demokratskom putu: prvo, opasnosti od birokratskih državno-kapitalističkih tendencija, – drugo, opasnosti od buržoaskih klerikalnih i sl. elemenata, koji, maskirajući se buržoaskim demokratizmom, idu za obnovom fašizma i kapitalističkih društvenih odnosa: i treće, opasnosti od nedovoljne svesnosti o potrebama celine, to jest – opasnost od lokalizma."[16]

Na ovom Kongresu došlo je do suštinskih reformskih promena u partiji. Donet je novi *Statut* po kome je partiji promenjen naziv u Savez komunista Jugoslavije. Ojačana je nezavisnost osnovnih partijskih organizacija i nižih rukovodstava i ukinut je kandidatski staž za prijem u Partiju, kao i kandidatski staž za članove Centralnog komiteta. Kongres je, takođe, odlučio da se Narodni front Jugoslavije (NOF) transformiše u masovnu političku organizaciju i preimenuje u Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije (SSRNJ). Na narednom kongresu (1958) donet je *Program Saveza komunista Jugoslavije* u kome je, kao poslednja rečenica, zapisano važno programsko načelo: „Ništa što je stvoreno ne sme za nas biti toliko sveto da ne bi moglo biti prevaziđeno i da ne bi ustupilo mesto onome što je još naprednije, još slobodnije, još ljudskije!"[17]

nastavak u sledećem broju

1 Evo nekoliko podataka iz Đilasove biografije u periodu od 1945. do 1953. (Prema: Aleksa Đilas, *Hronologija života i rada Milovana Đilasa.* Dostupno na: http://www.djilas.info/HRONOLOGIJA/hronologija.html. Preuzeto 12. 1. 2014.)
- Godine 1945 postaje član prve jugoslovenske vlade kao ministar za Crnu Goru, a potom je bio ministar bez portfelja.
- Član je jugoslovenske delegacije na mirovnoj konferenciji u Parizu 1946.
- Sa Kardeljem 1947. u Poljskoj učestvuje u osnivanju Informacionog biroa komunističkih i radničkih partija (Informbiro/ Kominform).
- Đilas je bio na čelu delegacije koja je 1948. boravila u Moskvi sa zadatkom da sa Josifom V. Dž. Staljinom (gruzijski: Iosseb Stalini, ruski: Иосиф Виссарионович Джугашвили Сталин) i sovjetskom vladom uskladi politiku Jugoslavije i Sovjetskog Saveza prema Albaniji, posebno po pitanju ujedinjenja i dogovori se oko naoružanja i opreme za jugoslovensku armiju.
- Na V kongresu KPJ, Đilas je izabran za jednog od sekretara partije; druga dva sekretara su bili Edvard Kardelj i Aleksandar Ranković, a Tito je izabran za generalnog sekretara.
- Godine 1949. Kardelj, kao ministar spoljnih poslova, i Đilas predvode jugoslovensku delegaciju na IV zasedanju Generalne skupštine OUN u Njujorku. Sredinom novembra, pred Političkim komitetom OUN Đilas je održao govor protiv sovjetskih političkih i ekonomskih pritisaka na Jugoslaviju, kao i vojnih pretnji. Jugoslavija je tada prvi put pred jednom međunarodnom ustanovom izložila svoje viđenje sukoba sa Staljinovom politikom. I pored sovjetskog protivljenja, Jugoslavija je primljena u Savet bezbednosti. Ovaj diplomatski protivudar Staljinu na međunarodnoj sceni dogodio se u vreme kada se mnogima u Jugoslaviji i svetu činilo da je sovjetski vojni napad na Jugoslaviju pitanje dana.
- 1951. putuje u Veliku Britaniju i vodi razgovore s Klimentom Atlijem (Clement Richard Attlee), laburističkim predsednikom vlade, i Vinstonom Čerčilom (Winston Churchill), vođom konzervativne opozicije. Jugoslovensko vođstvo je baš Đilasu stavilo u zadatak da tajno traži vojnu pomoć, zato što je nekoliko meseci ranije bio domaćin laburistima i uspostavio s njima srdačne odnose. Misija je uspešno obavljena.
- 1951. Đilas je domaćin prvom generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, Trigve Liu (Trygve Halvdan Lie).
- 1953. Tito je izabran je za predsednika FNR Jugoslavije, a za potpredsednike su izabrani Edvard Kardelj, Milovan Đilas, Moša Pijade i Aleksandar Ranković.
- 1953. predvodi jugoslovensku delegaciju na Prvoj azijskoj socijalističkoj konferenciji u Rangunu (Burma). Na konferenciji je jugoslovenska delegacija bila jedini predstavnik neke komunističke partije i primljena je s oduševljenjem.
- Kao potpredsednik Saveznog izvršnog veća FNRJ, Đilas je predvodio jugoslovensku delegaciju na krunisanje kraljice Elizabete II (Elizabeth II) koje je obavljeno u Londonu 2. juna 1953. U delegaciji su bili državni sekretar za spoljne poslove Koča Popović i načelnik generalštaba Jugoslovenske narodne armije general-pukovnik Peko Dapčević.
- Đilas je 25. decembra 1953. jednoglasno izabran za predsednika Savezne narodne skupštine.

2 Zanimljivo, Mihels je bio socijalistički i marksistički aktivist. Razočaran nesposobnošću nemačkih sindikata, napušta politiku, ali u Nemačkoj ne može da dobije profesuru. Prelazi na univerzitet u Torinu i to na preporuku Maksa Vebera (Maximilian Carl Emil Weber) (u čijem je časopisu sarađivao, iako je bio levičar). U Italiji prihvata fašističke ideje.

3 Robert Michels, (1990) *Sociologija partija u suvremenoj demokraciji. Istraživanja o oligarhijskim tendencijama u životu skupina.* S njemačkog preveo Tomislav Martinović. Zagreb: Informator i Fakultet političkih nauka, str. 21.

4 *Isto*, str. 53.

5 Torsten Veblen, (1966) *Teorija dokoličarske klase.* S engleskog preveo Nikola Mišić. Beograd: Kultura, str. 128.

6 *Isto*, str. 243.

7 (1860) Pour l'instruction du Dauphin, annotées par Charles Dreyss. *Mémoires de Louis XIV*. sv. 2. Paris. U: Robert Michels, *Navdeno delo*, str. 31

8 O ovome šire u: Вељко Станић, (2008) Милован Ђилас 1953/ 54: Између револуције и слободе. *Токови историје* 3-4, str. 251-277.

9 „Propovijedao je da bi se buduće društvo… trebalo da sastoji od niza zajednica, ‚falanga'... koje bi živjele zajedno u velikim zgradama baveći se pretežno zemljoradnjom. Međutim, sve dok postoji privatno vlasništvo ljudi će se međusobno mrziti i biti neprijatelji pa će tek njegovo dokidanje biti prva pretpostavka harmonijskog društva". Danko Grlić, (1968) *Leksikon filozofa.* Zagreb: Naprijed, str. 188. Šire u: Fransoa Šatle, Olivije Dijamel, Evlin Pizije, (1993) *Enciklopedijski rečnik političke filozofije I.* Rene Šerer, *Šarl Furije: Teorija četiri pokreta i opštih sudbina. Paradoksalni „socijalizam".* S francuskog preveo Sreten Vujović. Novi Sad, Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. Cetinje: Izdavački centar „Cetinje", str. 295-302.

10 Karl Marx, (1977) *Kapital I.* MED 21. S nemačkog preveli Moša Pijade i Rodoljub Čolaković. Beograd: Prosveta; Institut za izučavanje radničkog pokreta, str. 80-81.

11 Karl Marx, Friedrich Engels, (2008) *Manifest Komunističke partije.* Prijevod Moša Pijade. Lepoglava. (1933) Redakcija prijevoda Boris Buden. London/ Zagreb. (1998). Zagreb: *Ekonomija/ Economics.* 15 (3), 2008, str. 565-595.

12 Karl Marx, (1977) *Kapital III.* MED 23. S nemačkog preveo Moša Pijade. Beograd: Prosveta; Institut za izučavanje radničkog pokreta, str. 682.

13 Вернер Сомбарт, (1922) *Социјализам и социјални покрет.* С немачког превео Ђорђе Пејановић. Београд, Сарајево: „И. Ђ. Ђурђевић", str. 77.

14 Vanja Sutlić, (1987) *Praksa rada kao znanstvena povijest. Povijesno mišljenje kao kritika kriptofilozofijskog ustrojstva Marxove misli.* Zagreb: Globus, str. 26-27.

15 Milovan Djilas, (1969) *The Unperfect Society: Beyond the New Class.* New York: Harcourt Brace & World, str. 158.

16 Nova uloga partije i društveno-političkih organizacija. Rezolucija VI kongresa o zadacima i ulozi Saveza Komunista Jugoslavije. Beograd: *Borba* 8. 11. 1952.

17 (1962) *Program i statut Saveza komunista Jugoslavije.* Beograd: Komunist, str. 205.

National Endowment for Democracy
Supporting freedom around the world
FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO • OPEN SOCIETY FOUNDATION
Odbrani Filozofski Odbrani Filološki
Projekat finansira Evropska unija kroz Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava.
Sadržaj ovog štampanog materijala je isključiva odgovornost CZKDa i ni pod kojim okolnostima se ne može smatrati da odražava stav Evropske unije.

Izdavač:
Učitelj neznalica i njegovi komiteti
Imenovati TO ratom
Urednik:
Ivan Zlatić
Dizajn i prelom:
Matija Medenica